

Notat, november 2021.

Kartfesting og konsekvensvurdering av regional blågrønn struktur i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke.

Sammendrag

I 20 år har ulike regionale areal- og transportplaner på Jæren forvaltet den regionale grønnstrukturen som ble kartfestet i fylkesdelplan for langsiktig byutvikling i år 2000. Denne strukturen ble i sin tid etablert som en sammenhengende struktur av viktige friluftsliv- og naturområder i utmarka rundt storbyområdet på Nord-Jæren

En videreutvikling av regional grønnstruktur har vært sentralt for arbeidet med ny regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke, fra planprogrammet ble vedtatt i 2018. Behovet for videreutvikling av grønnstrukturen er et resultat av både regionsforstørring og stadig økt kunnskap om blågrønne strukturer og sammenhenger mellom økosystemtjenester som klimatilpasning, vassdragsforvaltning, naturmangfold, landskap og friluftsliv.

Ved sluttbehandling i fylkestinget i oktober 2020 ble det vedtatt et foreløpig kart med tilhørende retningslinje for en kartfestet «regional blågrønn struktur» for oppfølging i 2021/22 iht. planens handlingsprogram.

I dette notatet gis en gjennomgang av fylkesrådmannens videre arbeid siden høsten 2020, med anbefalt metode og prosess for kartfesting av et utvalg dokumenterte blågrønne verdier av regional og nasjonal interesse.

Notatet forklarer hvordan ulike blågrønne verdier som natur, friluftsliv, klima og vassdrag henger sammen, og hvordan kartfesting av utvalgte verdier kan være til hjelp for arbeidet med å ivareta disse verdiene på tvers av tema og kommunegrense. Dette inkluderer en vurdering av den tiltenkte bruken av kart og retningslinje, og den forvaltningsmessige betydningen som kart og retningslinje vil få.

Notatet presenterer også den anbefalte metoden for utvalg av kartfestede regionale og nasjonale verdier. Hensikten med dette er å vise at det er en velbegrunnet og etterprøvd metode som ligger til grunn for kartfesting. Det forklares også hvorfor noen blågrønne verdier ikke kartfestes.

Kart (s. 18 i notatet), med en tilhørende retningslinje (s. 20) og nytt punkt i handlingsprogram (s.19). anbefales sendt på høring i desember 2021 med mål om å kunne tas inn i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke i 2022.

Innhold

Sammendrag	1
1. Bakgrunn	3
1.1 Videre prosess i 2021	3
1.2 Konsekvensvurdering	3
2 Hvorfor kartfeste en regional blågrønn struktur?	4
2.1 Arealbruk spiller en nøkkelrolle	4
2.2 Fra grønn til blågrønn struktur	5
2.3 Verdien av å kartfeste blågrønne verdier	6
2.4. Begrensninger ved kartfesting	7
2.5 Detaljeringsgrad i kart	8
2.6. Blågrønne strukturer innenfor og utenfor by og tettsted (byggesonen)	9
3. Kriterier for kartfesting av regional blågrønn struktur	10
3.1 Generelt	10
3.2 Bruke kriterier i Miljødirektoratets veileder	10
3.4 Friluftsliv	11
3.5 Naturmangfold på land	15
3.6 Den blå strukturen – aktsomhetskart for flom	17
3.7 Avgrensning av «byggesonen»	18
3.8 Samlet kartfremstilling	19
3.9 Oppdatering av kart – nytt punkt i handlingsprogrammet	20
4. Forvaltningsmessig betydning og konsekvenser	21
4.1 Nytt forslag til retningslinje til kart	21
4.2 Endringer i retningslinje siden planbehandling i 2020	21
5. Videre arbeid med kartfesting av blågrønne verdier	22
5.1 Grønn infrastruktur	22
5.2 Natur i sjø	23
5.3 Karbonrike areal	23
5.4 Landskap	24
6. Kilder	26
7. Vedlegg	27
7.1. Fremdriftsplan for ferdigstilling av kart	27
7.2 Kartteknisk vedlegg	28
7.3 Referat styringsgruppe 11 juni 2021	30

1. Bakgrunn

Under sluttbehandlingen av regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke (regionalplanen) i fylkestinget 20. oktober 2020 ble følgende vedtak fattet:

«Retningslinjene 7.1.1 (Regional blågrønn struktur) og tilhørende kart er av foreløpig karakter. Nytt kart og nye retningslinjer til kartet vil bli sendt på høring før det kan tas inn i regionalplanen. Dette gjelder også kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse».

Vedtaket fra fylkestinget, samt tilbakemeldinger fra flere kommuner i forkant av sluttbehandlingen, viste at det er behov for å forklare enda bedre hva som er hensikten med å kartfeste en regional blågrønn struktur i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke, og hvilken metode som ligger til grunn for kartfesting.

1.1 Videre prosess i 2021

Etter fylkestingsvedtaket i oktober 2020 har fylkesrådmannen arbeidet videre med å videreutvikle NVEav regional blågrønn struktur.

En viktig del av arbeidet i 2021 har vært å kvalitetssikre metoden sammen med kommunene, Statsforvalteren og ulike interessegrupper.

Plan- og styringsgruppen for regionalplanen fikk anledning til å gi innspill til arbeidet i møter 4. og 11. juni. I møtet viste flere av ordførerne bekymring for at arbeid med kartfesting av blågrønn struktur vil kunne legge bånd på særlig landbruk og næringsutvikling. Det ble også presisert fra flere at arbeidet må gjennomføres i samarbeid med kommunene (referat i vedlegg 7.3)

Det er gjort en rekke endringer av metoden etter styringsgruppemøtet for å kunne imøtekomme ordførernes tilbakemeldinger. Dette gjelder særlig endring av retningslinjen til kartet (kapittel 5). I den nye retningslinjen tydeliggjøres den forvaltningsmessige betydning og bruken av kartet, bl.a. ved å presisere at kartet er et «temakart». Bruken av retningslinje er beskrevet i kapittel 4.

7 september 2021 ble det avholdt et digitalt møte i regionalplanens «arbeidsgruppe for varige naturressurser» om temaet. Det ble også gitt anledning for kommunene og de andre deltakerne i arbeidsgruppen til å spille inn skriftlige innspill innen 1 oktober. Det har også vært avholdt to møter med Miljødirektoratet ila 2021 om metoden for kartfesting av hhv. friluftsverdier og natur.

Basert på plangrunnlaget fra 2019-20, endringene som er gjort i løpet av 2021 og dialog med kommunene og andre relevante parter mener fylkesrådmannen at arbeidet med kart og retningslinje til regional blågrønn struktur nå er modent for å sendes på offentlig høring i desember og januar 2021, i henhold til krav i plan- og bygningsloven. Avhengig av innspillene i høringsprosessen vil videre fremdrift mot sluttbehandling i fylkesutvalg/fylkesting planlegges i henhold til vedlegg 7.1.

1.2 Konsekvensvurdering

Dette notatet inneholder også en konsekvensvurdering av planforslaget jfr. krav etter plan- og bygningsloven § 4-2. Det vises særlig til vurderinger gitt i kapittel 2.3 og 4.

2 Hvorfor kartfeste en regional blågrønn struktur?

2.1 Arealbruk spiller en nøkkelrolle

Økonomisk og demografisk vekst har over tid gitt store endringene i levesett, både globalt og her hjemme. Det menneskelige fotavtrykket er langt større i dag enn for 50-100 år siden. Endringene innebærer at vi har stadig mindre inngrepsfri natur rundt oss, samtidig som vi reduserer de naturlige leveområder for planter- og dyr.

Selv om mange av de langsiktige konsekvensene av endringene er usikre får vi stadig mer kunnskap om naturen og klimaets tåleevne, sammenhengen mellom klimautfordringer og økosystemer, og rollen menneskelig arealbruk spiller. FNs naturpanel (IPBES) slapp sin første hovedrapport i 2019. Rapporten dokumenterte at om lag én av åtte millioner plante og dyrearter på jorda er utrydningstruet. Dette omtales som en «sjette masseutryddelse», som også truer vår menneskelige eksistens. I henhold til Norsk rødliste for arter (2015) er det over 2300 trua artene i Norge.

FN-rapporten viser til verdien av mer helhetlig planlegging rundt bruk av jord og vannressurser, inkludert naturbaserte løsninger på klimautfordringer som flom og overvannshåndtering. Ivaretagelse og bærekraftig forvaltning av landbruk-, natur- og friluftsområder (LNF-områder) er særlig vesentlig for artsmangfoldet og leveranser av økosystemtjenester som matproduksjon, klimatilpasning, friluftsopplevelser og turisme - alle de «blågrønne» verdiene rundt oss.

Byspredning og et mer intensivt drevet landbruk gjør det spesielt viktig å ta vare på både større utmarksområder og mindre «restarealer» i kulturlandskapet. Med restarealer menes ofte karbonrike og fuktige myrområder med stor verdi for trekkfugl og annet dyr- og planteliv, der nedbygging eller drenering også kan innebære store klimagassutslipp.

Vann, vassdrag og sjø er livsmiljø for en lang rekke levende organismer, fra planter og insekter til fugl, fisk og pattedyr. Kantvegetasjon, elvebredder og flommark har stor betydning for økosystemet i og langs vassdraget, og kan dessuten bidra til å redusere erosjon og dempe flom.

Vann og vassdrag griper ikke bare inn i mange nasjonale miljømål, men har også stor betydning for landbruksinteresser, fiske, friluftsliv og drikkevannsberedskap.

En viktig grunn til å kartfeste blågrønne verdier, enten det er i det offentlige kartgrunnlaget (DOK) eller i overordnede arealplaner på regionalt og kommunalt nivå, er for å få kunnskap om hvor disse verdiene er, slik at de kan tas hensyn til i arealplanlegging og forvaltning.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging har også en forventning om at slike verdier identifiseres og tas hensyn til gjennom planlegging på regionalt og kommunalt nivå:

Figur 1 Illustrasjonen viser hvordan naturbaserte løsninger kan bidra til både viktige økosystemtjenester (blå halvsirkel), utslippsreduksjoner og klimatilpasning, til gagn for oss mennesker Kilde: IUCN

«Fylkeskommunene og kommunene identifiserer og tar hensyn til viktig naturmangfold, friluftslivsområder, overordnet grønnstruktur, kulturhistoriske verdier, kulturmiljø og landskap i planleggingen. Samlede virkninger tas hensyn til». KMD (2019)

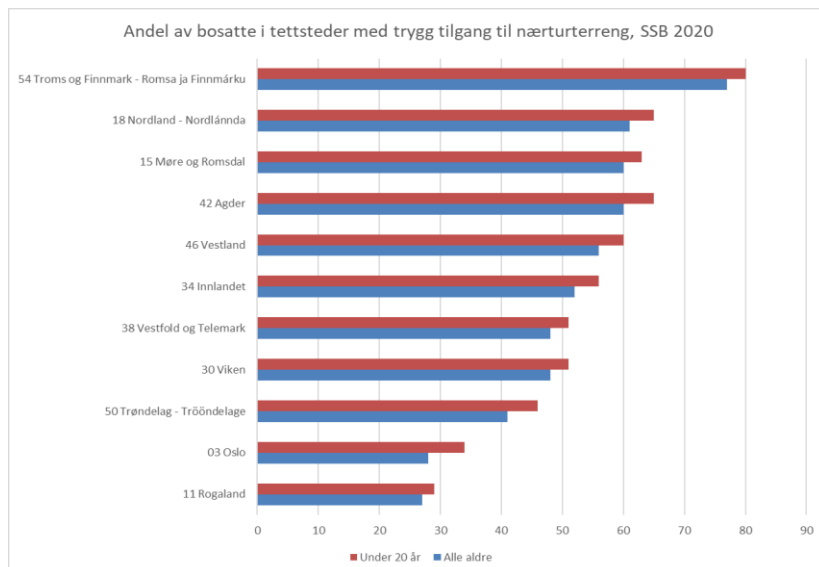
2.2 Fra grønn til blågrønn struktur

Regionalplan for Jæren har i over 20 år forvaltet den kartfestede regionale grønnstrukturen som ble etablert i fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren (FDPJ 2000) Denne ble opprinnelig etablert som en sammenhengende struktur av viktige friluftslivs- og naturområder i utmarka rundt storbyområdet på Nord-Jæren, for å sikre den raskt voksende befolkningen areal til rekreasjon, mosjon og friluftsliv i nærrområdene. «Regional grønnstruktur» ble videreført i regionalplan for Jæren fra 2013 (RPJ 2013).

I tillegg til regional grønnstruktur fra FDPJ 2000 har fylkeskommunen identifisert egne regionale friluftslivsområder for hele fylket, gjennom arbeidet med regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017-2024 (UTE i Rogaland). Videre prosess rundt disse områdene er omtalt i kapittel 3.4.

Figur 3 Regional grønnstruktur fra regionalplan Jæren 2013

Figur 2 Tilgang på nærturterreng (naturområder >200dekar innen 500m avstand) er lavere i Rogaland enn i andre fylker.

En viktig grunn til å ha oppmerksomhet omkring større natur- og friluftslivsområder i Rogaland er at fylket skårer lavere enn andre fylker på tilgang til nærturterreng. Dette er naturområder på over 200 dekar i 500 meters avstand fra boliger, skoler og barnehager.

I senere år har økt bevissthet om tilpasning til klimaendringer, helhetlig vannforvaltning og økosystemssammenhenger og -tjenester gjort at de «blå» verdiene knyttet til vassdrag og vannets kretsløp har fått en sterkere posisjon i areal- og naturforvaltningen enn tidligere. Dette påvirker også arbeidet med regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke.

Å ivareta hensyn til klimatilpasning i arealplanlegging handler ofte om både å unngå å bygge i områder med økende naturfare, som for eksempel flom, skred og havnivåstigning, men også håndtering av overvann på et areal for å unngå skade et annet sted (f.eks lenger ned i vassdrag).

Vegetasjon kan også forebygge mot erosjon og avrenning av forurensning i forbindelse med intens nedbør, flom eller overvann. Som buffer mot store mengder overvann er det

derfor viktig å ivareta store, sammenhengende områder og intakte økosystemer. Sammenhengende naturområder kan samtidig tilrettelegge for spredningskorridorer for arter og økosystemer, og gi naturen bedre forutsetninger for å tilpasse seg klimaendringene.

Våtmarksområder og «restareal»¹ har en særlig viktig rolle for mange arter og vi får stadig mer kunnskap om funksjonen disse områdene har mht. vannhusholdning/klimatilpasning og karbonbinding/klimatiltak. Oppmerksomheten om disse områdene har økt i senere år, både innen arealplanlegging, natur-, landbruks- og vassdragsforvaltning. Innlemmelse av natur og vassdrag i den kartfestede blågrønne strukturen gir større mulighet til å fange opp slike «restareal», enn en kartfesting som primært omfatter viktige friluftslivsområder.

De statlige planretningslinjene for klimatilpasning fra 2018 innførte et generelt krav om at naturbaserte løsninger alltid skal vurderes i regional og kommunal planlegging. Dette forutsetter både kunnskap og bevissthet omkring sammenhengene mellom blågrønne verdier. Koblingen mellom klima, natur og vassdragshensyn i arealforvaltningen er også et viktig tema i regionalplanen for klimatilpasning i Rogaland 2020-25 og regionalplan for vannforvaltning i Rogaland. Alt dette taler i sum for å innlemme klima og naturhensyn i kartfesting av regional blågrønn struktur i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke.

Andre grunner til å utvide regional grønnstruktur:

- Grunnlaget for regional grønnstruktur ble utarbeidet i 1998/99 og dekket bare en mindre del av planområdet (rundt storbyområdet på Nord-Jæren).
- Befolkningsøkning, kommunesammenslåing, kortere kjøreavstander, økt tilrettelegging og interesse for friluftsliv gjør at flere grøntområder har regional appell ift. friluftsliv og naturopplevelse.
- Arealendringer og andre tiltak i LNF- og byggeområder som ikke vises som regional- eller kommunal grønnstruktur har stor påvirkning på de blågrønne verdiene i planområdet.
- Et fokus på blågrønne strukturer i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke kan harmonere/koble ulike regionale planer som adresser blågrønne tema fra ulike sider; regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning (UTE), regionalplan for klimatilpasning og regionalplan for vannforvaltning

2.3 Verdien av å kartfeste blågrønne verdier

Det offentlige kartgrunnlaget (DOK) består av geografiske data som er tilrettelagt for kommunenes plan- og byggesaksarbeid. DOK inneholder en lang rekke kartlag som omhandler blågrønne tema som natur, friluftsliv, landskap, hensyn til vassdrag mm. De fleste DOK-datasett med relevans for Rogaland er gjort tilgjengelig i [Temakart-Rogaland](#) og finnes også i andre kartløsninger. De blågrønne temaene presenteres ofte hver for seg i det offentlige kartgrunnlaget. En viktig grunn til å koble flere av disse verdiene i et kart i regionalplanen er å synliggjøre noen av de viktigste områdene og sammenhengene mellom de ulike «blå» og «grønne» verdiene på tvers av tema og kommunegrenser.

Kartfesting i et regionalt kart kan bidra til en bredere forståelse av hvor de viktige verdiene i regionen ligger, og hvordan de henger sammen. Et regionalt kart bidrar også til å synliggjøre større, sammenhengende blågrønne strukturer på tvers av kommunegrenser. Dette kan gi en mer enhetlig og koordinert forvaltning av

¹ Begrepet «restareal» blir brukt for å beskrive større og mindre områder som er lite påvirket av intensiv landbruksdrift (nydyrking, drenering og intensiv gjødsling) og som oppfattes som en rest av de opprinnelige myr og lyngheiområdene på Jæren. Også kantsoner langs steingarder eller andre mindre åkerholmer blir ofte omfattet av begrepet «restareal».

verdiene på tvers av kommunegrenser, og kan være nyttig for videre planlegging på alle nivå; fra statlige og regionale planer og initiativ til planer og arealbruk på kommunalt nivå, inkludert private planforslag.

En sammenstilling av allerede dokumenterte, regionale og nasjonale verdier kan også bidra til å kunne unngå eller avbøte mulig konflikt med regional og statlig planmyndighet på et tidlig tidspunkt, i tråd med regjeringens mål om mer effektive planprosesser. Her understrekes det at verdiene som er foreslått kartfestet i regional blågrønn struktur allerede er dokumentert i andre kartbaser, og må uansett tas hensyn til i arealforvaltningen.

Kartfesting i regionalplan vil også være et viktig bidrag til kommunenes eget arbeid med ivaretagelse av blågrønne verdier i kommuneplan og temaplaner, f.eks ved kartfesting av ulike hensynssoner eller arealformål i kommuneplankart og produksjon av ulike temakart og temaplaner.

2.4. Begrensninger ved kartfesting

Det er samtidig hverken mulig eller formålstjenlig å kartfeste alle blågrønne verdier innenfor planområdet til regionalplanen. Det vil alltid finnes verdier som er krevende å kartfeste i seg selv, eller som i mindre grad egner seg til kartfesting med regionalt detaljeringsnivå. Hule eiker er f.eks en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven, men krevende å kartfeste i et regionalt kart.

De blågrønne verdiene vil også til enhver tid vil være avhengig av hvilken romlig skala en opererer på. F.eks. vil en mindre grønnkorridor i en tett by kunne ha stor verdi for ferdsel og barn lek, som leveområder for insekter, viltkorridor m.m., selv om verdien virker lav i sammenligning med andre, større strukturer.

Som både plan-, landbruks-, vassdrags- og forurensningsmyndighet har kommunene, uavhengig av kartfesting av regionale blågrønn struktur, et selvstendig ansvar for å vurdere hvordan kommunale vedtak berører blågrønne verdier. Regionalplanens generelle retningslinjer for forvaltning av blågrønne verdier vedtatt i fylkestinget 20.oktober 2020 er til hjelp her, sammen med lover og forskrifter, og annet statlig og regionalt plan- og veiledningsmateriell.

2.5 Detaljeringsgrad i kart

Detaljeringsgrad er en viktig diskusjon for kartfesting av regional blågrønn struktur. Her kan en tenke seg ulike innganger:

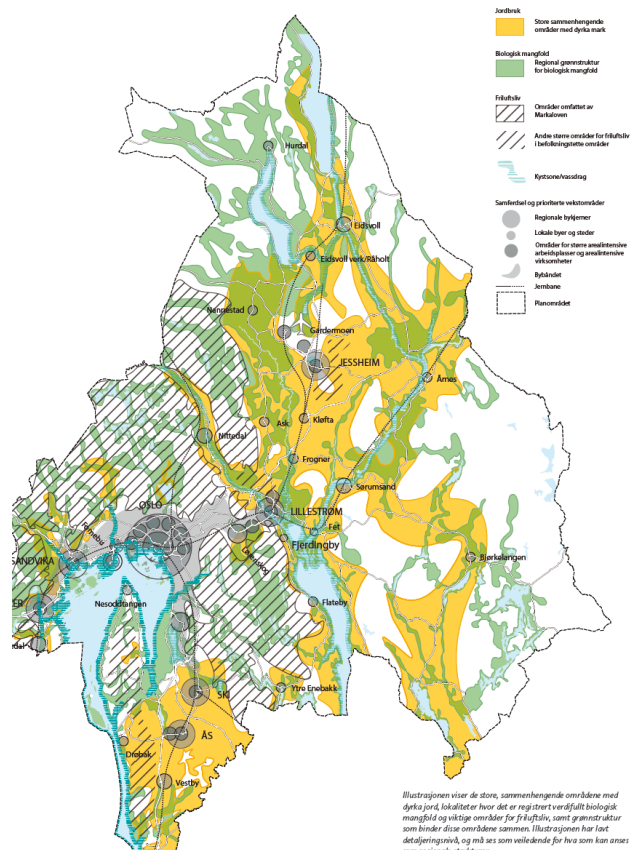
- 1) Å definere en blågrønn struktur som en overordna og grovmaska avgrensning av verdier med stor regional verdi. En slik avgrensning kan i noen sammenhenger fungere som en overordna «grønn grense», etter samme tankegang som langsiktig grense for landbruk. Nøyaktig kartfesting av «grønn grense» må gjøres gjennom arbeid med kommuneplan. Denne tilnærmingen kan også brukes til å lage grovmaska «varsomhetskart» over verdier som må ivaretas i videre planlegging.
- 2) Å utarbeide et kart med forholdsvis stor detaljeringsgrad der avgrensingen mer eller mindre direkte gjenspeiler konkrete verdier på bakken, og som kan brukes i konkret arealforvaltning i de ulike kommuner. Dette kan f.eks være detaljerte temakart over ulike naturverdier.

Regional plan for areal- og transport i Oslo og Akershus har valgt en grovmaska tilnærming der summen av overordna strukturer for de «grønne» temaene biologisk mangfold, friluftsliv og kystzone/vassdrag danner grunnlag for *regional grønnstruktur for biologisk mangfold*. Mange av disse strukturer følger vassdragene og løper nord-sør fra marka og mot sjøen. Strukturene følger ikke direkte av tidligere registreringer av sårbare eller truede arter eller naturtyper, eller områder med vern etter naturmangfoldloven. Fordelen med dette er at det regionale kartet viser strukturer som ikke allerede er kartfestet gjennom andre offentlige kartlag. Dette kan gi merverdi til arealforvaltningen.

I retningslinjene knyttet til kartet til Oslo og Akershus gis det en føring om at hensyn til viktige arealverdier skal prioriteres foran utbygging.

Regional grønnstruktur fra FDPJ 2000 har på lignende vis vært grovmaska når det gjelder verdiene innenfor strukturen. Kart og retningslinjer har vært innrettet som en klar forventning til kommunene om at områdeavgrensingen fra regionalplan skal sikres i kommuneplanene, gjennom bruk av aktuelle arealformål eller hensynssoner. Områdeavgrensningen fra regionalplanen har langt på vei blitt fulgt av de fire kommunene på Nord-Jæren, som ble omfattet av den regionale grønnstrukturen i 2000.

Når ambisjonen for arbeidet med den nye blågrønne strukturen i 2019-21 har vært å utvide både de blågrønne temaene og det geografiske nedslagsfeltet for strukturen, har prosjektet vist at det er krevende å opprettholde samme konkrete forventning fra forrige regionalplan, om å sikre regional blågrønn struktur i kommunale planer med egne arealformål eller hensynssone. Et eksempel på dette er den blå strukturen, som kartfestes på grunnlag av aktsomhetskartet til NVE. Dette er et grovt kart som gir et utgangspunkt for videre arbeid med ivaretagelse av flomsone i kommuneplanen, men kan ikke forventes å alltid gi grunnlag for å direkte fastsette hensynssone. Det samme gjelder f.eks naturområder som er gjennomgått prosess for vurdering av supplerende vern. Selv om regional og nasjonal verneverdi for området som helhet er

Figur 4. Regional grønnstruktur for biologisk mangfold og friluftsliv. Regionalplan for areal og transport i Oslo og Akershus, 2015

dokumentert gjennom prosessen vil det ikke nødvendigvis kunne forventes at området i sin helhet sikres i kommuneplan, før området er gitt en vernestatus etter naturmangfoldloven.

Fylkesrådmannen opplever at mange av tilbakemeldingene fra særlig kommunene utover prosessen har vært knyttet til en uklarhet om detaljeringsnivå i kart og den forvaltningsmessige betydningen og bruken av kartet. I kart og retningslinje som anbefales sendt på høring i 2021 har prosjektet i stor grad nærmet seg metoden skissert i alternativ 2. over, der det er tydeliggjort at kartet er et «temakart» som viser et utvalg dokumenterte verdier. Mer om den forvaltningsmessige betydningen i kapittel 4.

2.6. Blågrønne strukturer innenfor og utenfor by og tettsted (byggesonen)

Detaljeringsgraden til et regionalt kart som skal dekke ti kommuner vanskeliggjør også en detaljeringsgrad som fanger opp kompleksitet og skala for blågrønne strukturer inne i by/tettstedsområder. Bruk av aktsomhetskartet til NVE for å tegne inn den regionale blå strukturen inne i by/tettsted er for eksempel mindre hensiktsmessig, da den i langt mindre grad enn i LNF-områder representerer områder der det er naturlig å velge naturbaserte løsninger for flom/overvannshåndtering, eller der flomsoneen også kan ha en viss økologisk verdi.

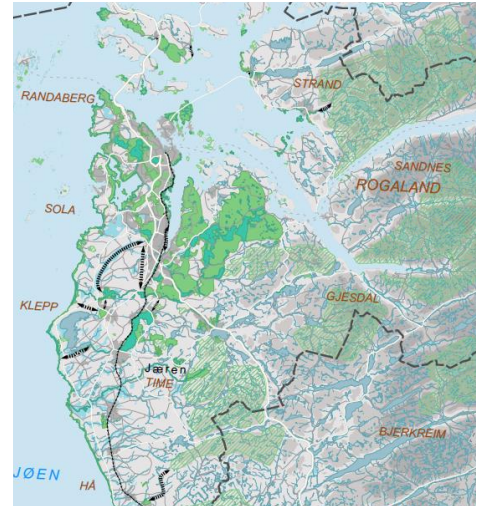
Hovedvekten av regional blågrønn struktur slik den kartfestes etter ny metode, vil derfor ligge i LNFR-områder (landbruks, natur og friluftsmål samt reindrift). Fokus på LNFR-områdene bidrar til å synliggjøre sammenhengene mellom blågrønne verdier og de ulike formålene i LNFR-områdene, bla. sammenhengen mellom blå verdier i/rundt vassdrag og landbruks-, natur- og friluftinteresser på land.

For å likevel ivareta sentrale blågrønne strukturer innenfor by/tettstedsområder på Nord-Jæren anbefaler metoden at områder med status som regional grønnstruktur fra 2000/2013 vises som blågrønn struktur videre innenfor byggesonen (se kapittel 3.7). Grunnen til å ta med arealene innenfor byggesonen er at mange av disse, i tillegg til å være viktige for klimatilpasning og attraktiv by- og tettstedsutvikling bidrar til å binde sammen regionalt viktige områder utenfor byggesonen, inkludert strukturer langs sjø og vassdrag.

3. Kriterier for kartfesting av regional blågrønn struktur

3.1 Generelt

I fylkestingets behandling av regional for Jæren og Søre Ryfylke 20. oktober 2020 ble det vedtatt et foreløpig kart over regional blågrønn struktur (figur 5). Kartet tok utgangspunkt i regional grønnstruktur fra regionalplan for Jæren 2013, med en rekke suppleringer, bl.a. aktsomhetsområder for flom langs vassdrag (blå strukturer) og et pilsymbol for å synliggjøre manglende forbindelser for friluftsliv. I forbindelse med arbeidet ble det vurdert om landskapsverdier også skulle kartfestes som en del av regional blågrønn struktur, men vurdert at denne problemstillingen burde utsettes, blant annet til arbeidet med kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) var ferdig. En tilbakemelding som ble gitt fra flere hold under arbeidet med foreløpig kart i 2019-2020 var at kartfestingen av de blågrønne strukturene i regionalplanen må begrunnes bedre, etter klare kriterier.

Figur 5. Regional blågrønn struktur, foreløpig kart i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke, vedtatt 2020

I tillegg til tydeliggjøring av den forvaltningsmessige betydninger og bruken av kartet har prosjektet i 2021 konsentrert seg om etablering av velbegrunnede og etterprøvbare kriterier for kartfesting. Disse kriteriene presenteres videre i dette kapitlet.

3.2 Bruke kriterier i Miljødirektoratets veileder

Et viktig utgangspunkt for det nye arbeidet med kartfesting i 2021 har vært å benytte veiledningsmaterialet som Miljødirektoratet har utviklet for miljøhensyn i plan aktivt i arbeidet med å definere kriterier for kartfesting av blågrønne verdier av regional og nasjonal verdi. Hensikten med dette er å etablere en velbegrunnet og etterprøvbar metode.

Verditabellene i veileder [M-1941 Konsekvensutredning for klima og miljø](#) synliggjør natur og friluftsverdier med “stor verdi eller høy forvaltningsprioritet” og “svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet” En slik klassifisering henger også sammen med Klima og miljødepartementets rundskriv [T-2/16](#) om nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet.

3.3 Kommunenes egne hensynssoner

Siden et viktig mål med regional blågrønnstruktur er å gi et samlet kunnskapsgrunnlag for videre arbeid med sikring av blågrønne verdier på kommunenivå, er det funnet riktig å innlemme områder som kommunene allerede har sikret med hensynssone i kommuneplanene. Sandnes og Time kommuner har f.eks allerede avsatt hensynssone for bevaring naturmiljø langs vassdrag som er breiere enn aktsomhetsområder for flom etter NVE sitt aktsomhetskart. Det er bare tatt med hensynssoner fra kommuneplan på land og utenfor byggesonen. Grunnet usikkerhet om status for ulike hensynssoner i sjø og videre arbeid med kartfesting av verdier i sjø vises ikke hensynssoner i sjø.

3.4 Friluftsliv

Kriterier for kartfesting av friluftsområder i regional blågrønn struktur utenfor tettstedene tar utgangspunkt i verditabletten fra veileder M-1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø. Grovt sett blir friluftsområder med “stor verdi eller høy forvaltningsprioritet” og områder som inngår i verdiklassene “stor verdi eller høy forvaltningsprioritet” ansett å være av regional og nasjonal betydning. Kriterier for å definere friluftsområder i disse kategoriene er gitt i tabellen i under.

Tabell: Verdisetting av friluftslivsområder

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
Bruksfrekvens	<ul style="list-style-type: none"> Mindre bruk 	<ul style="list-style-type: none"> Liten bruksfrekvens 	<ul style="list-style-type: none"> Middels bruksfrekvens 	<ul style="list-style-type: none"> Stor bruksfrekvens 	<ul style="list-style-type: none"> Svært stor bruksfrekvens
Kvalitet	<ul style="list-style-type: none"> Mindre attraktiv for opphold 	<ul style="list-style-type: none"> Noe opplevelseskvalitet 	<ul style="list-style-type: none"> Middels opplevelseskvalitet 	<ul style="list-style-type: none"> Stor opplevelseskvalitet eller symbolverdi 	<ul style="list-style-type: none"> Svært stor opplevelseskvalitet eller symbolverdi Markaområder
Funksjon		<ul style="list-style-type: none"> Noe nøkkelfunksjon ut fra beliggenhet 	<ul style="list-style-type: none"> Middels nøkkelfunksjon ut fra beliggenhet Egnet for en eller flere enkeltaktiviteter eller som er tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper 	<ul style="list-style-type: none"> Spesiell nøkkelfunksjon ut fra beliggenhet Godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter eller godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Inngår som en viktig del av et større friluftslivsområde med regional eller nasjonal betydning 	<ul style="list-style-type: none"> Svært spesiell nøkkelfunksjon ut fra beliggenhet Svært godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter eller svært godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Vesentlig del av et større friluftslivsområde med regional eller nasjonal betydning
Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder *					

* Verdikategorien i M98 Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder har en firedeling

Figur 6. Kriterier for verdsetting av friluftslivsområder, Miljødirektoratets veileder M-1941

Tabellen bruker samme begrep og forholder seg til arbeidet med [kartfesting og verdsetting av friluftslivsområder](#) som nylig er gjennomført av kommunene. I arbeid med å velge ut friluftslivsområder i tillegg de alle dem som er registrert som “svært viktige” i kommunen sin kartlegging, foreslås det å bruke et utvalg av verdsettelseskriterier fra den kommunale kartleggingen.

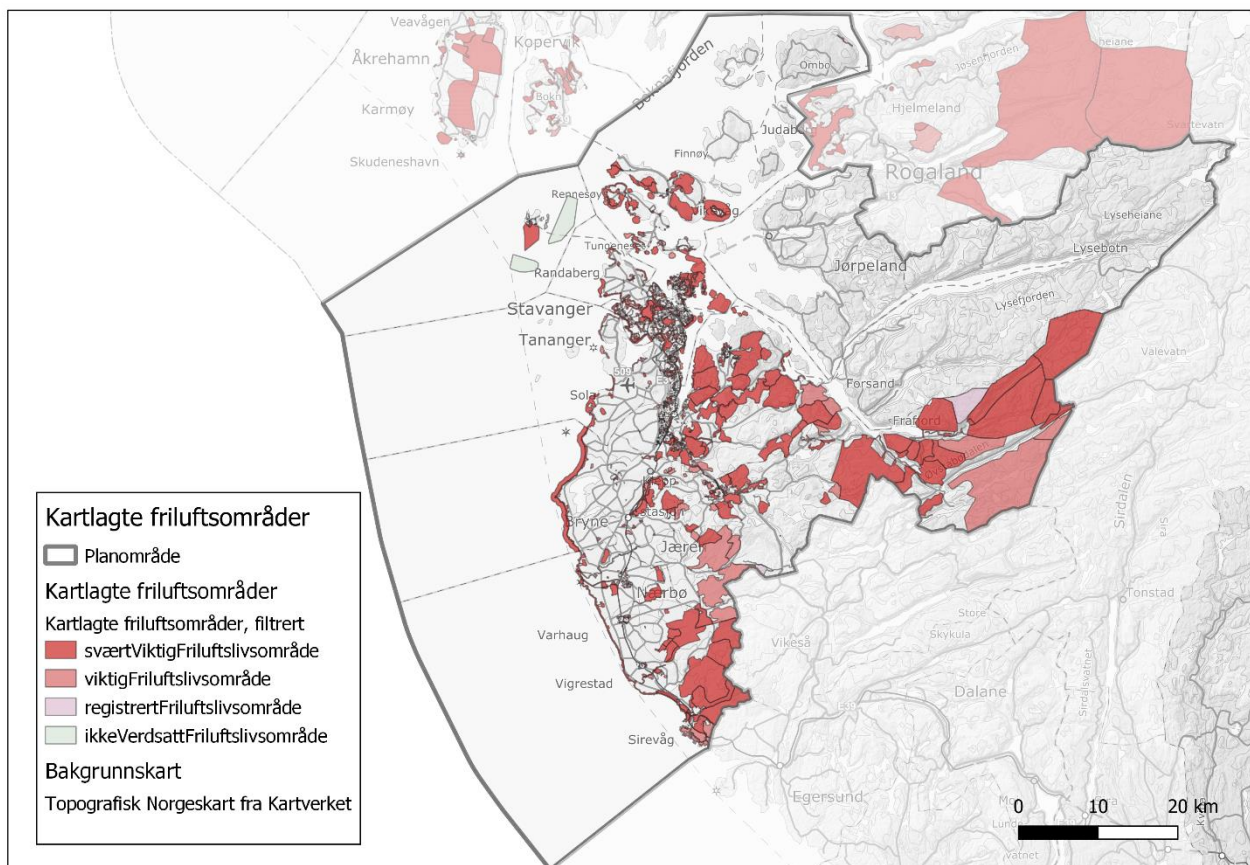
Konkret hvilke kriterier fra kommunen sin kartlegging av friluftslivsområder som skal benyttes i en slik utvelgelse, har blant annet vært diskutert i møte med Miljødirektoratet i mai 2021. Verditabletten i veileder M-1941 gir også råd om hvilke verdsettelseskriterier fra den kommunale kartlegging som bør vektlegges. Fylkesrådmannen foreslår å definere alle områder med verdsetting 4 eller 5 for kartleggingskategoriene “brukerfrekvens”, “regionale og nasjonale brukere”, “opplevelseskvaliteter”, “symbolverdi”, “funksjon”, “egnethet” og “tilrettelegging”, jfr. friluftslivskartleggingen gjennomført av kommunene inn i kategorien “stor verdi eller høy forvaltningsprioritet”. Bruk av de nevnte kartleggingskategoriene samsvarer også i stor grad om hvordan regionale friluftslivsområder ble omtalt i notatet “Blågrønne strukturer og kartfesting av regional blågrønn struktur” fra februar 2020.

Tabellen under synliggjør alle kartleggingskategoriene, jfr. kommunen sitt arbeid med å kartfeste og verdsette friluftslivsområder.

Verdsettingskriterier						
		1	2	3	4	5
Brukerfrekvens	Hvor stor er dagens brukerfrekvens?	Liten	Noe	Middels	Ganske stor	Stor
Regionale og nasjonale brukere	Brukes området av personer som ikke er lokale?	Aldri	Neste aldri	Middels	Ganske ofte	Ofte
Opplevelseskvaliteter	Har området spesielle natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter? Har området et spesielt landskap?	Ingen	Litt	Middels	Ganske mange	Mange
Symbolverdi	Har området en spesiell symbolverdi?	Ingen	Litt	Middels	Ganske stor	Stor
Funksjon	Har området en spesiell funksjon (atkomstzone, korridor, parkeringsplass el.)?	Ikke spesiell funksjon	Noe spesiell funksjon	Middels funksjon	Ganske spesiell funksjon	Spesiell funksjon
Egnethet	Er området spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Tilrettelegging	Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper?	Ikke tilrettelagt	Litt tilrettelagt	Middels tilrettelagt	Ganske godt tilrettelagt	Høy grad av tilrettelegging
Kunnskapsverdier	Er området egnet i undervisningssammenheng eller har området spesielle natur- eller kulturvitenskaplige kvaliteter?	Få	Ganske få	Middels	Ganske mange	Mange
Lydmiljø	Har området et godt lydmiljø?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Inngrep	Er området inngrepsfritt?	Utbygd	Ganske utbygd	Middels	Ganske inngrepsfritt	Inngrepsfritt
Utstrekning	Er området stort nok for å utøve de ønskede aktivitetene?	For lite	Mangler mye	Mangler noe	Mangler lite	Stort nok
Tilgjengelighet	Er tilgjengelig god, eller kan den bli god?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske god	God
Potensiell bruk	Har området potensial utover dagens bruk?	Liten	Ganske liten	Middels	Ganske stor	Stor

Figur 7. Oversikt over alle kartleggingskategorier i kommunen sin registrering av friluftsområder. Områder ved verdi 4 eller 5 for de syv øverste kartleggingskategoriene inngår i samla kart regional blågrønn struktur, sammen med friluftsområder som er kartlagt som «svært viktige».

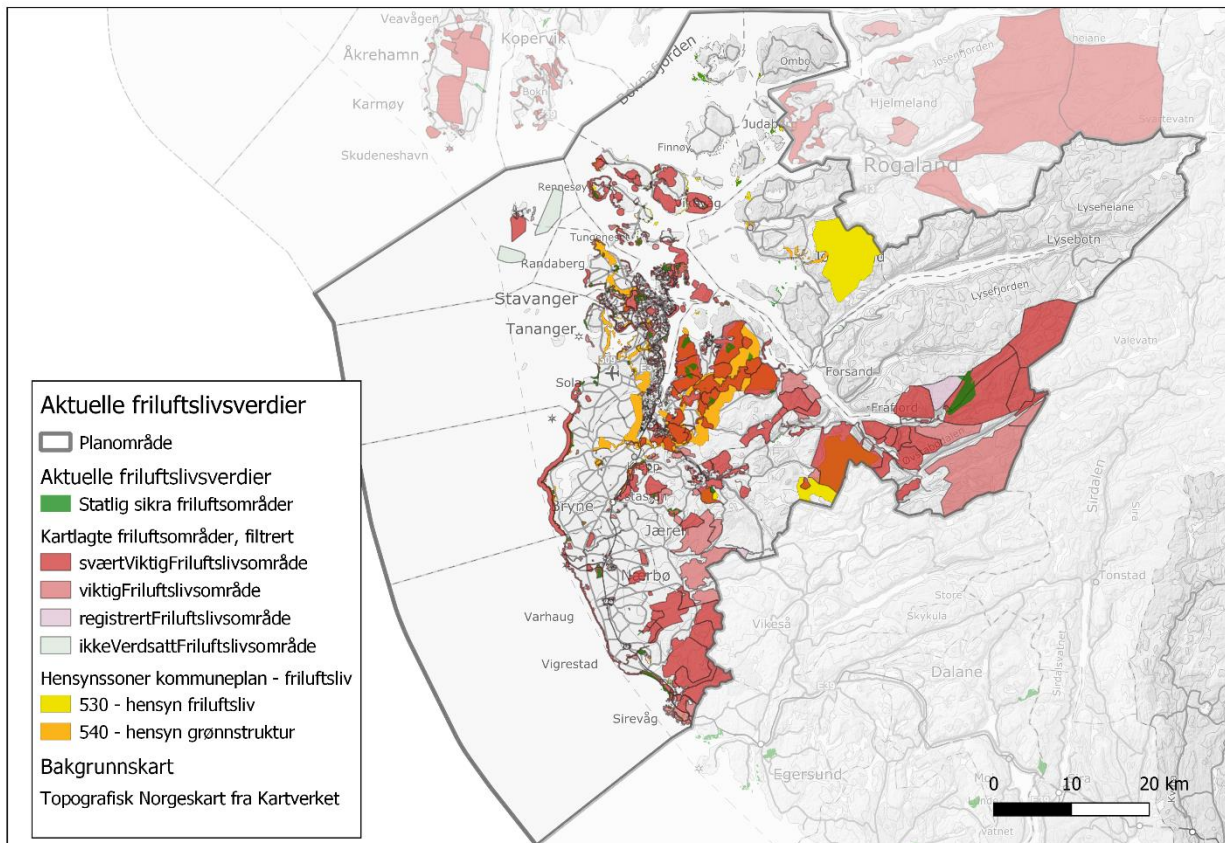
Kart over areal som vil utgjør «grunnstammen» for friluftstema for regional blågrønn struktur vil da være alle områder kommunen har verdsatt som «svært viktige» områder, i tillegg til en del områder med verdi «viktig» samt noen utvalgte områder i de lavere verdiklassene. Samlet oversikt over områder er vist i kart under.

Figur 8. Kartet viser friluftsområder med svært stor og stor verdi eller høyeste og høy forvaltningsverdi innenfor planområdet. Mørk rosa farge viser områder som er klassifisert som svært viktig i kommunene sin kartlegging av friluftsområder. Lys rosa viser områder med middels verdi, jfr kommunen sin kartlegging av friluftsområder. Friluftsområder i Strand kommune vises ikke fordi kommunens kartlegging ikke er ferdigstilt enda.

Mange kommuner har allerede god erfaring med å sikre friluftsområder i kommuneplankart med hensynssone. For å ikke undergrave dette arbeidet mener fylkesrådmannen derfor at det er naturlig å innlemme slike friluftsområder i den regionale blågrønne strukturen. Dette gjelder kun utenfor by/tettsteder (byggesonen), slik denne avgrensningen defineres i kapittel 3.7. Fylkesrådmannen har også valgt å innlemme alle statlig sikra friluftsområder i kart for friluftsliv.

Regionale friluftsområder fra regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017-2024 (UTE i Rogaland) er ikke innlemmet i arbeidet med kartfesting i denne omgang fordi det pågår en egen prosess med utvikling av kriterier for revisjon av de regionale friluftsområdene. Selv om det kan forventes at de reviderte regionale viktige friluftsområdene vil bli dekket av kartfestet regional blågrønn struktur slik den dokumenteres i dette notatet, anbefaler fylkesrådmannen at innlemmelse av de reviderte regionale friluftsområdene blir vurdert på nytt når disse er vedtatt. Se kapittel 3.9 – oppdatering av kart.

Figur 9. Kartlagene som inngår i friluftkartet til blågrønnstruktur, inkludert hensynssonene for friluftsliv og hensynssone grønnstruktur som allerede er vedtatt i de aktuelle kommuneplanene.

I foreløpig kart over blågrønne strukturer vedtatt høsten 2020 ble det også innført et nytt kartsymbol, en sort pil, som viser en ønsket fremtidig forbindelse for friluftsliv mellom regionalt viktige områder. Hvor og hvordan denne forbindelsen etableres må avklares på lavere plannivå, f.eks i kommuneplankart eller temakart. Fylkesrådmannen foreslår å fortsette bruk av pilsymbol. Pilene gir en god visuell beskrivelse av hvilke nye ferdselsforbindelser som er ønsket i regionen. Dette gjelder særlig ved digital visning i [Temakart Rogaland](#). Et hovedkriterier for innføring av nye pilsymbol, er å binde sammen eksisterende friluftsområder av nasjonal eller regional verdi. Det er også lagt inn pilsymbol langs sjø, både innenfor og utenfor byggesonen. Vurdering av pilsymbol er gjort basert på innspill fra kommunene. Strandsonen er generelt viktig for friluftsliv, rekreasjon og landskapsopplevelser. Sonen mot sjø er ofte også viktig for steders særpreg og identitet. Det er også lagt til et punkt i retningslinjene hvordan pilsymbol skal forstås. Retningslinjen presiserer at det er «potensielle ferdselskorridorer» der det bør vurderes mulighet for etablering eller ivaretagelse av ferdsel. Se kapittel 4.1.

Figur 10. Kartet viser eksempel på piler mellom allerede eksisterende regionale områder. Pilene representerer et ønske om at det blir etablert nye forbindelser i området der pilene er plassert.

3.5 Naturmangfold på land

For å identifisere kriterier for kartfesting av områder som er regionalt eller nasjonalt viktige for naturmangfold er Miljødirektoratets nylig utgitte veileder [M-1941 Konsekvensutredning for klima og miljø](#) benyttet. I tabellform synliggjør veilederen hvilke kjente naturverdier som har størst verdi.

I tabellen er verdikategoriene “verneområder og områder med båndlegging”, “Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks”, “Naturtyper kartlagt etter håndbok 13 og håndbok 19”, “Arter inkludert økologiske funksjonsområder”, “Landskapsøkologiske funksjonsområder” og “Geologisk mangfold” delt inn i fem verdiklasser, som for friluftsområdene.

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
---------------	------------------	-----------	---	--	--

Figur 11. Verdiklasser for naturmangfold fra Miljødirektoratets veileder M-1941. Regional blågrønn struktur kartfester kjente verdier/områder innen de to høyeste klassene, jf. innsigelsesrundskriv T-2/16 fra Klima og miljødepartementet.

Utfordringen for en del naturtema er at en mangler kunnskap om hvor viktig verdier faktisk er. Miljødirektoratet anslår at bare om lag en fjerdedel av lokalitetene med verdifulle naturtyper er kartlagt. Det er også svært mangelfulle opplysninger om mange arter og deres leveområder. Noen områder og arter kan være godt dekket, ofte fordi mange har besøkt og kartlagt områder gjerne over flere år (f.eks. ifm. fugletitting) mens andre områder og arter er i langt mindre grad kartlagt. Det finnes derfor pr d.d. ikke gode heldekkende data for arters økologiske funksjonsområder eller landskapsøkologiske funksjonsområder.

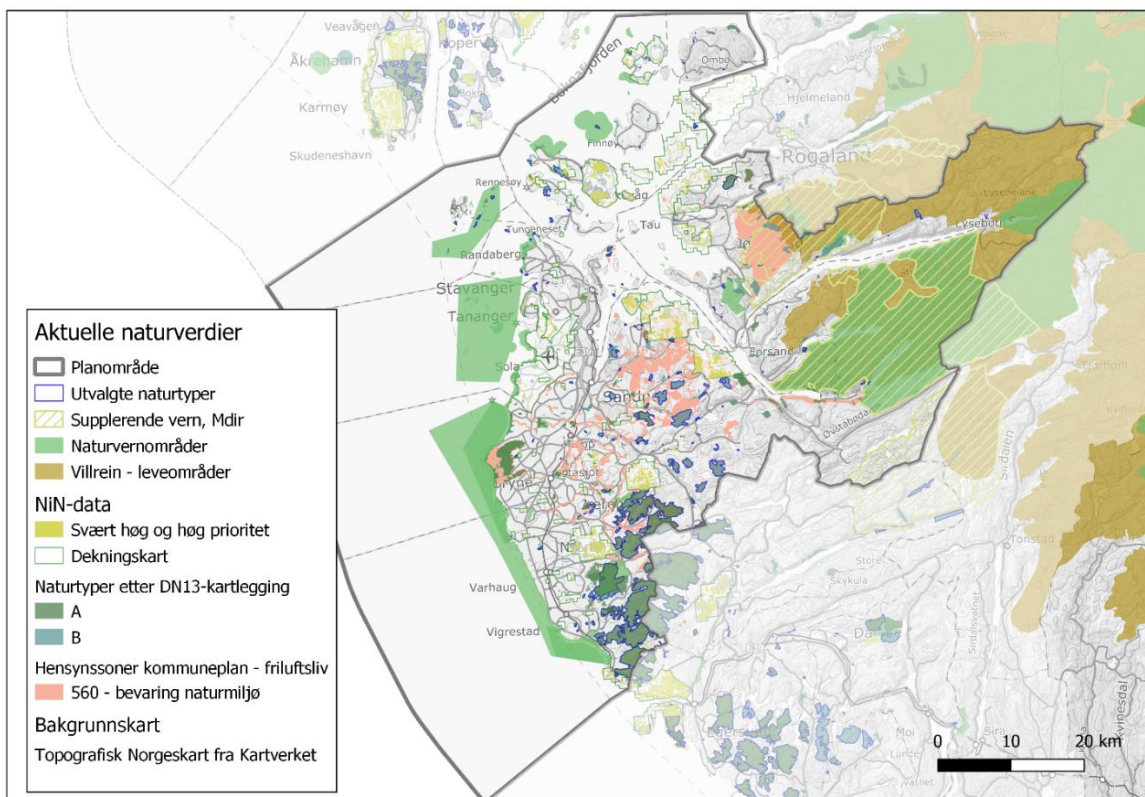
Fylkesrådmannen mener likevel det er en verdi å innlemme de områdene med dokumentert verdi i et samla kart over regionale blågrønne verdier. I og med at kartet på langt nær synliggjør alle verdier, og heller ikke på en god måte synliggjør mindre områder som kan ha stor økologiske verdi, er det viktig å presisere at kommunene i alle typer saker må utrede sakene etter naturmangfoldloven, inkludert vurdering av alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk, jfr lovens §§ 8-12. Særlig vil vi fremheve viktigheten av å vurdere kunnskapsgrunnlaget §8, føre-var-prinsippet §9 og økosystemtilnærming og samlet belastning §10 i alle saker, uavhengig av om området inngår i kart over regional blågrønn struktur eller ikke.

Områder som pr i dag helt eller delvis er kartlagt, og som inngår i de to verdiklassene “svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet” eller “stor verdi eller høy forvaltningsprioritet” er:

	Verneområder og områder med båndlegging	Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks	Naturtyper kartlagt etter håndbok 13 og håndbok 19
Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet	Verdensarvområder	Kritisk trua (CR) moderat, høy eller svært høy lokalitetskvalitet	Sterkt (EN) og kritisk truede (CR) naturtyper med A- og B-verdi
	Områder vernet etter naturmangfoldloven	Sterkt truede (EN) høy eller svært høy lokalitetskvalitet	Sårbare naturtyper (VU) med A-verdi
	Foreslåtte verneområder	Sårbare naturtyper (VU) svært høy lokalitetskvalitet	
	Utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven 52	Naturtyper med sentral økosystemfunksjon og svært høy lokalitetskvalitet	
Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet		Kritisk truede (CR) Lav lokalitetskvalitet	Sterkt (EN) og kritisk truede (CR) naturtyper med C-verdi
		Sterkt truede (EN) lav eller moderat lokalitetskvalitet	Sårbare naturtyper (VU) med B- og C-verdi
		Sårbare naturtyper (VU) lav, moderat eller høy lokalitetskvalitet	A-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13, inkl. nær truede naturtyper (NT)
		Naturtyper med sentral økosystemfunksjon moderat og høy lokalitetskvalitet	A og B-lokaliteter for naturtyper kartlagt etter DN-HB19
		Nær truede naturtyper (NT) med høy og svært høy lokalitetskvalitet	
	Spesielt dårlig kartlagte naturtyper høy og svært høy lokalitetskvalitet		

Figur 12. Kriterier for verdsetting av naturverdier som svært stor/stor verdi, under temaet «arter inkludert funksjonsområder» i veileder M-1941.

I tillegg er nasjonale villreinområdet tatt med. Villreinområdet utgjør forholdsvis store areal i østlig del av planområdet og er plassert i verdikategorien "svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet" innenfor temaet "arter inkludert økologiske funksjonsområder", jfr. veileder M-1941. Kartet under viser kjente og allerede kartfesta områder samlet på et kart innenfor de nevnte kategoriene. I følge figur 12 er noen naturtyper med verdi C definert med "stor verdi eller stor forvaltningsprioritet". Rødlista for naturtyper er ikke tilpasset inndeling av naturtyper etter miljødirektoratets håndbok 13 (HB13). I kartet er derfor alle naturtyper kartlagt etter HB 13 med verdi A og B vist.

Figur 13. Kartet viser kjente naturverdier jfr. kategoriene "svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet", eller "stor verdi eller høy forvaltningsprioritet" nevnt i veileder M-1941.

3.6 Den blå strukturen – aktsomhetskart for flom

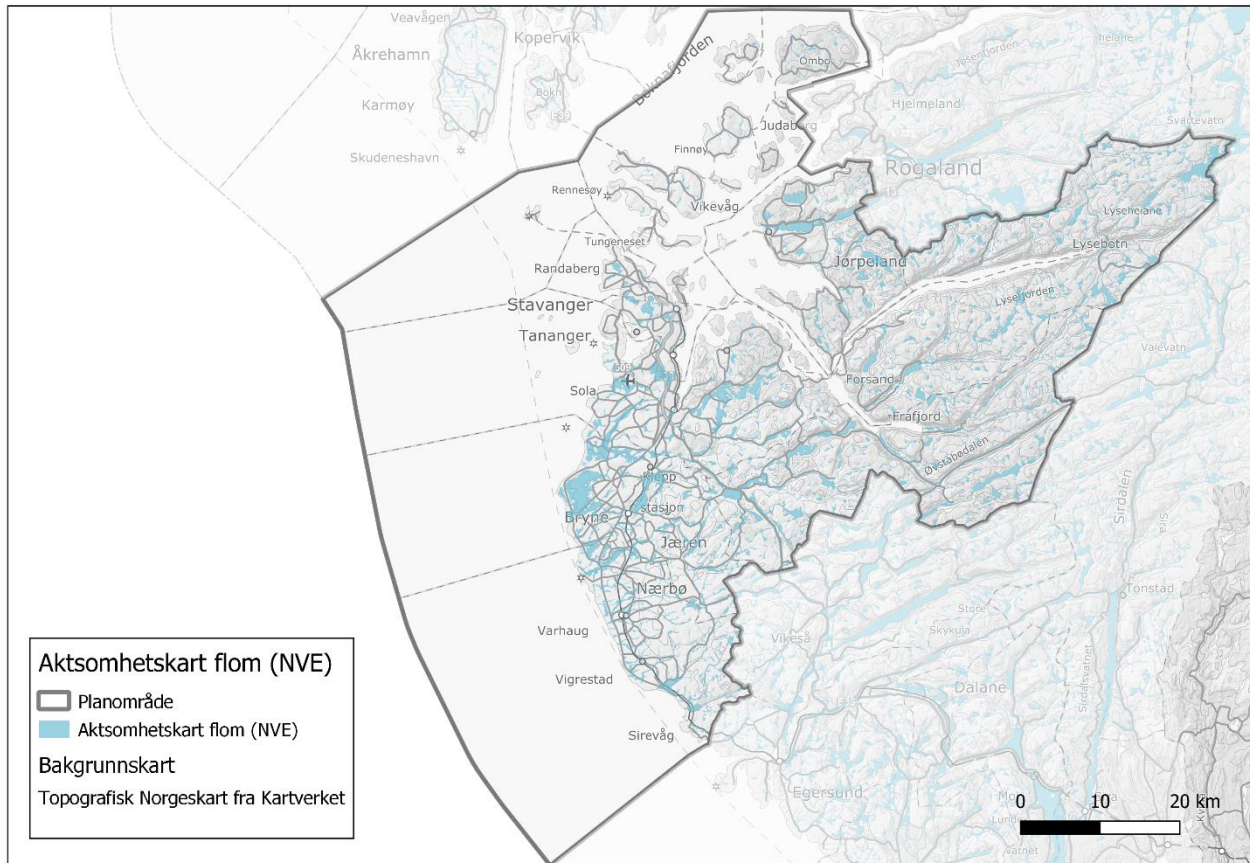
Underveis i prosjektet har det vært diskutert hvordan de blå strukturene best kan framstilles i kart. En mulighet har vært å ta med en buffer langs vann og vassdrag. En annen mulighet har vært å peke ut særlig sårbare vassdrag der det ut fra verdier i vassdraget (f.eks at elva er lakseførende), verna vassdrag, eller at kantsoner er viktige for å nå målene om god vannkvalitet (jfr mål i vannforskriften og regionalplan for vannforvaltning 2016 – 2021).

I arbeidet med fastsetting av regional blågrønn struktur i 2019-2021 har fylkesrådmannen landet på at NVEs [aktsomhetskart for flom](#) kan gi en tilstrekkelig avgrensning av den blå strukturen i et regionalt kart.

Aktsomhetskartet gir en klar kobling mot klimatilpassingsarbeidet og hensynet til naturbaserte løsninger. Selv om aktsomhetskartet kan være for grovt til å kunne benyttes direkte til å fastsette hensynssone eller til vurdering i en plansak, gir det en viktig indikasjon på hvor flomfaren må vurderes nærmere. Aktsomhetskartet dekker også kantsonen mot vassdrag (minst 20 meter), ofte med stor verdi som spredningskorridor for ulike plante- og dyrearter, og som buffer som for å hindre avrenning til vassdrag.

På samme vis som for naturverdier på land vil aktsomhetskartet for flom vil være for grovt til å kunne benyttes i et regionalt kart som dekker byggesonen. Fylkesrådmannen anbefaler derfor at den blå strukturen ikke vises innenfor byggesonen.

Som beskrevet i kapittel 5.2 omfatter ikke metoden utvalgte naturverdier eller hensynssoner i sjø i denne omgang, kun vernområder og friluftsområder som strekker seg ut i sjø. Disse vises uansett som en del av de grønne natur og friluftsverdiene.

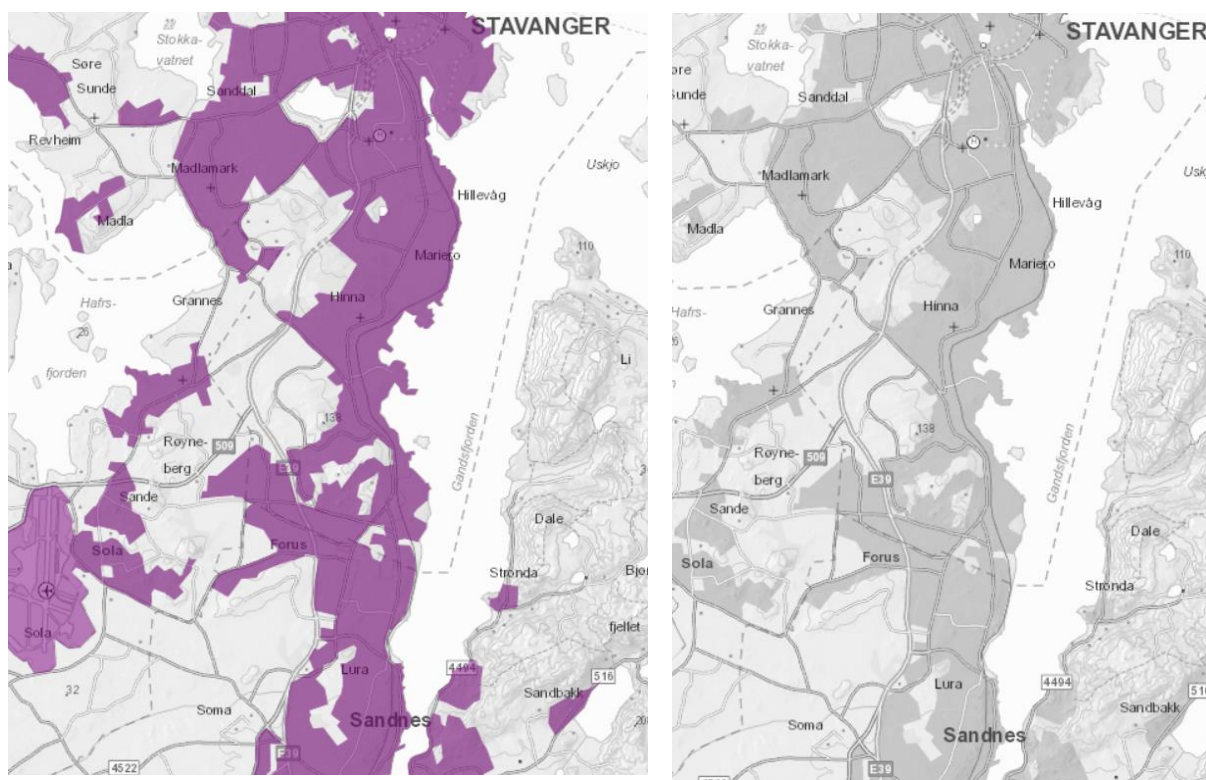
Figur 14. NVEs aktsomhetsområder for flom. Benyttes til å avgrense den blå strukturen i regional blågrønn struktur

3.7 Avgrensning av «byggesonen»

Metode og kart over regional blågrønn struktur er for grovmaska til at den passer like godt innenfor by/tettsteder som ute i LNFR-områder. Blågrønne strukturer innenfor byggesonen kan likevel ha stor betydning for attraktiv stedsutvikling, folkehelse, naturmangfold og klimatilpasning.

For ikke å miste av syne den etablerte regionale grønnstrukturen fra 2000/2013 innenfor byområdet på Nord-Jæren, anbefaler fylkesrådmannen at regional grønnstruktur fra forrige plan blir videreført innenfor byggesonen. Utenfor byggesonen benyttes metode beskrevet i dette notatet for å fastsette blågrønn struktur. Aktsomhetskart for flom blir dermed ikke vist inne i by/tettstedsområder, ei heller andre natur og friluftsverdier, eller hensynssoner som er dokumentert etter metoden i dette notatet

Byggesonen rundt byer og tettsteder vil avgrenses etter Statens kartverk avgrensning i kartet N250 (Se kartteknisk vedlegg 8.2). Selv om dette er en «grov» måte å definere byggesonen, som ikke treffer eksakt i alle områder², svarer bruken at tettstedsavgrensningen i N250 til detaljeringsnivået som fylkesrådmannen mener er riktig for regionalplanen.

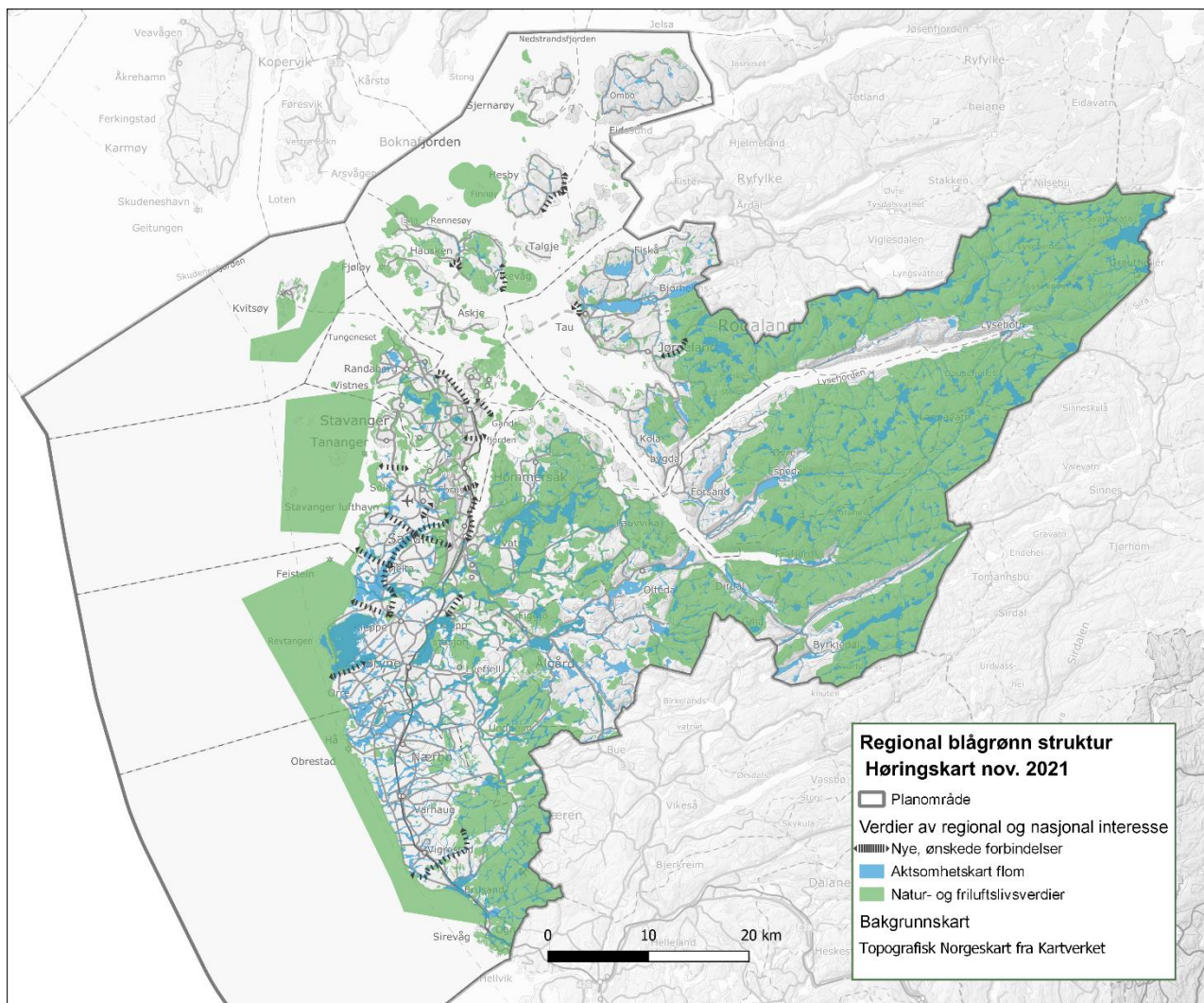

Figur 15. Til venstre: Avgrensning av byggesonen etter kartverkets N250. Til høyre: Avgrensning av byggesonen i metode for kartfesting av regional blågrønn struktur. Innenfor lilla felt vil regional grønnstruktur fra 2000/2013 vises for å kunne videreføre regionale blågrønne verdier. <https://www.temakart-roqaland.no>

² Tettstedsavgrensningen etter N250 er vurdert hensiktsmessig for et regionalt kart. Den «grove» avgrensningen vil likevel kunne gi små, misvisende utslag i bynære grøntområder som delvis faller utenfor byggesonen i N250. Et eksempel er Tastaveden i Stavanger der halve friområdet vises som regional blågrønnstruktur mens resten faller vekk grunnet innlemmelse i byggesonen. Her er det viktig å presisere at det er verdiene som ligger til grunn for det regionale temakartet som skal ivaretas, og ikke kartframstillingen i seg selv, jfr. retningslinjer kapittel 4.1. Aktsomhetsone for flom kan også få noen unaturlige utslag i grense mot tettbygde strøk.

3.8 Samlet kartfremstilling

Samlet kartfremstilling er vist i figur 16 under. Det er vurdert at natur og friluftslivsverdier vises i samme farge (grønt) mens aktsomhetskartet for flom står med en egen farge (blått). Det er riktig å gjøre dette skillet siden den blå strukturen kun tar utgangspunkt i aktsomhetskartet til NVE mens de grønne områdene er kartfestet etter en silingsmetodikk og viser natur og friluftslivsverdier av nasjonal og vesentlig regional verdi, jf. Miljødirektoratets veileder.

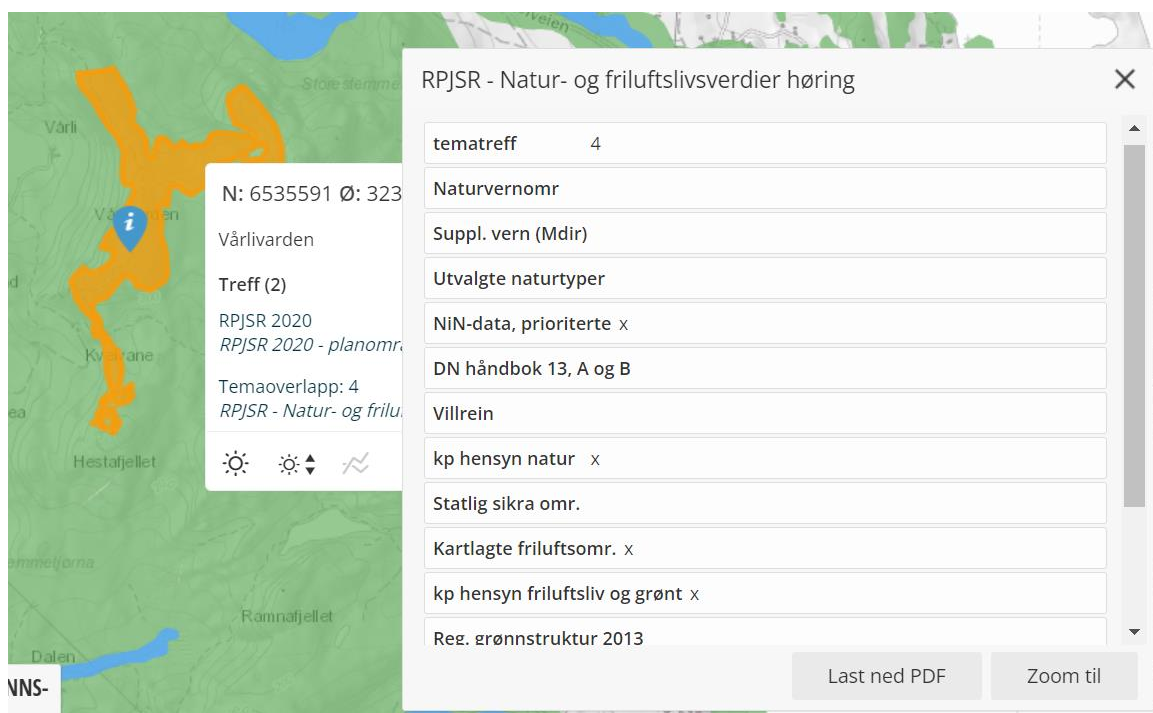

Figur 16. Regional blågrønn struktur kartfester utvalgte dokumenterte natur- og friluftslivsverdier, NVE sitt aktsomhetskart for flom og kommuneplanenes hensynssoner for natur. Nye ønskede forbindelser vises som pil-symbol. For flere detaljer sjekk kartet i Temakart Rogaland: <https://www.temakart-rogaland.no/share/3e1760422ec7>

I løpet arbeidet med kartproduksjon høsten 2021 er ulike løsninger når det gjelder fargebruk og kartfremstilling vurdert og drøftet med arbeidsgruppen, i skriftlige innspill og i enkeltmøter med kommuner og statsforvalteren. Dette gjelder bla. visning av natur og friluftslivsinteresser i ulike farger i kart, samt spørsmålet om hvorvidt verneområder med ferdselsforbud skal fremheves.

En sentral utfordring for kartproduksjonen er at kartet både skal kunne settes inn i plandokumentet (A4, PDF) for et raskt overblikk, og samtidig kunne benyttes for å få mer detaljert informasjon over de ulike verdiene som ligger til grunn for innlemmelsen i regional blågrønn struktur. For å få mer detaljert informasjon vil det uansett være den elektroniske versjonen av kartet i [Temakart Rogaland](https://www.temakart-rogaland.no) som benyttes.

Retningslinjene til kartet (punkt 3) krever også at brukeren setter seg inn i verdiene som ligger bak den kartfestede strukturen. I mange tilfeller vil det både være krevende og oppleves kunstig å skille mellom områder som primært har naturverdi og områder som primært har friluftslivsverdi i et grovt regionalt kart. Ferdelsforbud for enkelte områder kan også være informasjon som gjøres tilgjengelig i temakartportalen. Eksempel på bruk i temakartportalen er vist i figur 17 under.

Figur 17 Skjermdumpen viser praktisk bruk av kart i Temakartportalen. Ved å trykke på et punkt innenfor regional blågrønn struktur får man opp antall tema som "trigger" kartfesting etter silingsmetoden beskrevet i dette notat (tematreff), med kryss for type data. Se også kartteknisk vedlegg 7.2.

3.9 Oppdatering av kart – nytt punkt i handlingsprogrammet

Det jobbes for tiden med kunnskapsutvikling om flere andre blågrønne tema som kan være aktuelle å vurdere inn i en kartfestet blågrønn struktur på et senere tidspunkt, jf. kapittel 5. I tillegg vil ny kartlegging og verdsetting av natur og friluftslivsverdier innenfor metoden beskrevet over kunne gi et behov å oppdatere kart over regional blågrønn struktur med jevnlig mellomrom. Eksempler på dette kan være nye verneområder og kartfestede friluftsområder av regional verdi. For å ivareta muligheten for justering av regional blågrønn struktur anbefaler Fylkesrådmannen at det legges til i handlingsprogrammet til regionalplanen at fylkeskommunen skal vurdere behov for revidering av regional blågrønn struktur hvert 4 år eller oftere dersom det er særlige grunner til det; f.eks at det foreligger ny vesentlig kunnskap. Revidering vil i tråd med plan- og bygningslovens krav om til medvirkning og høring.

Forslag til nytt punkt i handlingsprogrammet s.103-104:

Tiltak	Når	Ansvar
Vurdere behov for revidering av regional blågrønn struktur	Minimum hvert 4. år.	Rfk

4. Forvaltningsmessig betydning og konsekvenser

4.1 Nytt forslag til retningslinje til kart

Kartets forvaltningsmessige bruk og betydning skal fremgå av retningslinjen til kartet (Foreløpig retningslinje 7.1.1 i regionalplanen). Sammen med kartet er denne retningslinjen ment å komplettere de generelle retningslinjene for arealforvaltning som allerede er vedtatt (7.1.2 til 7.1-6).

Forslag til ny retningslinje s.76:

7.1.1 Temakart - regional blågrønn struktur (nov. 2021)

1. *Innenfor regional blågrønn struktur tas det særlig hensyn til natur, vannkvalitet, klimatilpassing og friluftsliv. Arealendringer og tiltak som vil medføre vesentlige negative konsekvenser for slike verdier bør unngås. Mulige interessekonflikter mellom disse verdiene og andre viktige samfunnshensyn, herunder landbruk, må avveies.*
2. *I arbeidet med kommuneplanen synliggjøres det hvordan verdiene innenfor regional blågrønn struktur ivaretas.*
3. *Temakartet identifiserer områder* med natur og friluftslivsverdier av regional og statlig interesse. Det er de dokumenterte verdiene og ikke kartet i seg selv som vil være grunnlag for statlige og regionale myndigheters behandling av saker som berører regional blågrønn struktur.*
4. *Potensielle ferdselskorridorer mellom regionalt viktige friluftslivsområder er vist med pilsymbol i kart. Ved arealendringer og tiltak i tilknytning til korridorene bør mulighet for etablering/ivaretagelse av ferdsel vurderes.*

**Regional blågrønn struktur kartfester utvalgte dokumenterte natur- og friluftslivsverdier, NVE sitt aktsomhetskart for flom og kommuneplanenes hensynssoner for natur og friluftsliv. Kartet gir ikke en fullstendig oversikt over alle områder med viktige natur- og friluftslivsverdier, eller avklaring av ikke-kartlagte naturverdier*

4.2 Endringer i retningslinje siden planbehandling i 2020

Den foreløpige retningslinjen 7.1.1 på side 76 i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke fastslår hvordan kartfestet blågrønn struktur bør sikres videre som enten hensynssone eller arealformål i kommuneplan, med relativt detaljerte føringer for hvordan det gjøres.

Fylkesrådmannen ser at arbeidet som er gjort etter vedtaket i 2020 har bidratt til å nyansere det videre arbeidet med å hvordan den blågrønne strukturen bør ivaretas på lavere plannivå. Det oppfattes også at en god del av usikkerheten som flere kommuner har vist i arbeidet er knyttet til uklarhet rundt retningslinje og hvordan kartet skal brukes. Tydeliggjøring av hvordan kartet skal forstås og brukes i retningslinjen har derfor vært en viktig del av arbeidet høsten 2021.

I retningslinjene som anbefales sendt på høring desember 2021 er det tydeliggjort at det er kommunen selv som skal synliggjøre hvordan den regionale blågrønne strukturen best ivaretas i kommuneplanen (7.1.1,

pkt.2). Dette er også i tråd med tilbakemelding i styringsgruppen 11 juni om at det videre arbeidet må vektlegge det lokale selvstyret.

Det er også tydeliggjort at det er verdiene bak og ikke kartet i seg selv som gir grunnlag for statlige og regionale myndigheters behandling av saker som berører regional blågrønn struktur (7.1.1, pkt.3).. Dette, samt presiseringen at kartet er et «temakart» er gjort for å imøtekomme tilbakemelding fra kommuner.

I tillegg presiserer de nye retningslinjene hva kartet både *er* og *ikke er* (7.1.1 pkt 3) og hvordan kartet skal brukes (7.1.1 punkt 1). I dette punktet tydeliggjøres det også at andre viktige samfunnshensyn også skal ivaretas. Landbruk nevnes eksplisitt her i tråd med ønsket til styringsgruppen (referat, vedlegg 7.3)

I samme punkt ligger det en føring om at det skal vises «særlig hensyn» til flere av de blågrønne verdiene, samt at «arealendringer og tiltak som vil medføre vesentlige negative konsekvenser for slike verdier bør unngås». Formuleringen er i overensstemmelse med både formål og lignende formuleringer i jordlovens § 1 og annet særlovverk. Den blågrønne strukturen vil være et nyttig hjelpemiddel for kommunene ved deres behandling av saker i landbruksområder, både etter plan- og bygningsloven og etter særlovverket i landbruket.

I kombinasjon med endringene som er gjort for kartarbeidet, særlig tydeliggjøring av at den blå strukturen kun består av NVEs aktsomhetskart, samt forklaring på hvordan tematkartportalen kan brukes for å få kunnskap om de dokumenterte verdiene som ligger til grunn for kartfesting, mener fylkesrådmannen at den nye metoden innfrir kommunenes tilbakemeldinger, jf. figur 17.

5. Videre arbeid med kartfesting av blågrønne verdier

5.1 Grønn infrastruktur

Naturmangfoldet av arter og økosystemer eksisterer ikke som isolerte forekomster, men inngår i helhetlige natursystemer med ulik grad av forbindelser mellom de forskjellige delene av større landskapsområder og regioner. Artene vil ofte ha behov for å bruke ulike habitater og deler av landskapet i ulike deler av sin livssyklus, f.eks. ved ulike former for næringsøk eller veksling mellom områder for reproduksjon, migrasjon og overvintring. Fugletrekk og viltkorridorer inngår i slike «økologiske funksjonsområder».

I veileder M-1941 vises det også til viktigheten av å ivareta slike funksjonsområder selv om det er krevende å sette opp et tydelig kriteriesett for å identifisere de viktigste nasjonale og regionale funksjonsområdene. Det finnes pr i dag bare unntaksvis data om hvordan enkeltarter bruker areal over tid. Villrein er f.eks en art det finnes en del kunnskap om. I enkelte deler av landet er også til dels kartlagt trekkruiter for annet hjortevilt. Gjennom viltkartleggingen noen tiår tilbake ble det også forsøkt kartlagt områder med stor verdi for enkelte artsgrupper, men disse dataene er generelt dårlig vedlikeholdt. I den senere tid er det utarbeidet flere rapporter både nasjonalt og internasjonalt der en ønsker å finne svar om det er mulig å finne en landskapsstruktur av arealer og landskapselementer i god nok tilstand til å være relevant for et bredt spekter av arter og økosystemprosesser, samtidig som den har en skala i tid og rom som er relevant for landskapsplanlegging og forvaltning. Areal, landskapsstrukturer og -element med stor verdi for en eller flere arter, har ofte blitt kalt “grønn infrastruktur”.

I noen år fremover vil Rogaland fylkeskommune delta i prosjektet GreenPlan sammen med Norsk institutt for naturforskning (NINA), Miljødirektoratet og flere kommuner. Hensikten med prosjektet er å vurdere nye metoder for kartfesting av grønn infrastruktur med utgangspunkt i ulike artsgrupper. Metoden skal være tilpasset bruk i offentlig forvaltning og som innspill til bruk for forvaltning av areal. Parallelt jobber også Miljødirektoratet med å utvikle metoder og veiledning for å bistå kommuner og fylkeskommuner med

identifisering og kartfesting av blågrønne strukturer. Resultatene fra begge disse to prosjektene er trolig noen år unna, men kan være nyttig for senere revidering av regional blågrønn struktur.

5.2 Natur i sjø

I utgangspunktet ønsket fylkesrådmannen også å vurdere naturverdier i sjø som del av kartfestet regional blågrønn struktur i 2021/22. Det pågår imidlertid flere prosesser nå for å innhente mer kunnskap om naturverdier i sjø og flere kommuner jobber også med å kvalitetssikre hensynssoner for natur og friluftslivshensyn i sjø. Fylkesrådmannen foreslår derfor at kun verneområdene ut i sjø blir innarbeidet i kart over regional blågrønn struktur i denne omgang. I tillegg tas det med sjøområder som nylig er vurdert gjennom kommunenes arbeid med verdsetting av friluftslivsområder.

Gjennom prosjektet Marine grunnkart i kystsonen samarbeider Kartverket, Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) og Havforskningsinstituttet (HI) om å samle inn og dele kunnskap og data om havbunnen langs kysten av Norge. Stavanger kommune er ett av tre pilotområder der det jobbes med å gjøre tilgjengelig ny kunnskap om geologi, oseanografi, biologi og kjemisk tilstand langs havbunnen og i vannsøylen. Naturtypekartlegging etter NiN («Natur i Norge»-kartleggingsmetodikk) er en sentral del av prosjektet, og målsetningen er å gjennomføre tilsvarende kartlegging i kommende 10-års periode. I tillegg er fylkeskommunen i oppstartsfasen til prosjektet «Kunnskapsinnhenting i sjøareala» der målet er å utvikle felles kunnskapsgrunnlag i sjø ved å systematisere og tilgjengeliggjøre eksisterende kunnskap i produksjonsområde 2 som dekker mesteparten av planområdet for regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke.

5.3 Karbonrike areal

I Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging fra 2019 ble det for første gang formulert en forventning om å ta hensyn til karbonrike arealer i planleggingen:

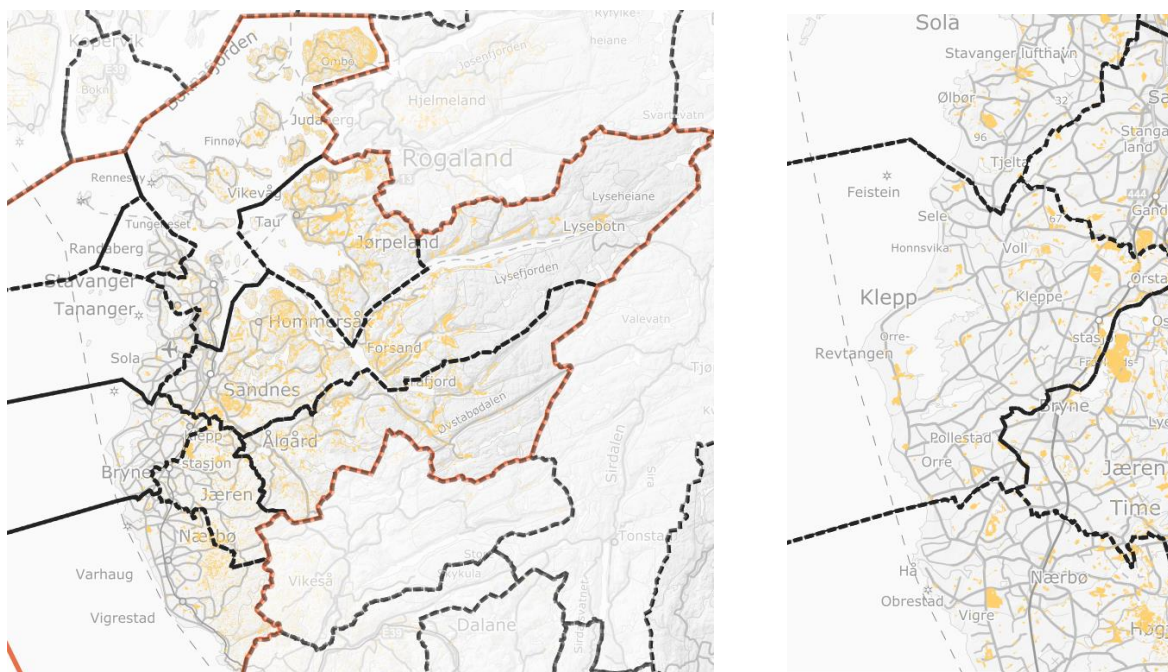
«Kommunene vektlegger arbeidet med å redusere utslipp av klimagasser, inkludert utslipp fra arealbruksendringer, Oppdatert kunnskap om forventede klimaendringer og konsekvenser brukes i planleggingen.»

For å kunne vurdere klimagassutslipp fra arealbruksendringer i arealplanlegging har Miljødirektoratet utviklet [maler for tiltaksberegninger for arealbruksendringer](#). Tabellen under viser at nedbygging eller omdisponering av naturområder som skog eller myr, som inneholder store lagre av karbon, i størst grad medfører økte klimagassutslipp og reduserer mulig framtidig opptak av karbon. I annet veiledningsmaterieell fra Miljødirektoratet er det konkret nevnt at nedbygging av skog med høy bonitet og myr til bebygd areal (boligfelt, industri, vegareal m.m.) bidrar til vesentlig høyere karbonutslipp enn om f.eks. dyrka jord og beite blir omdisponert.

Fra	Jordtype	Til	Utslippsfaktorer (t CO ₂ -ekv/daa)
Skog - høybonitet barskog	Organisk jord	Utbygd areal	62,3
		Mineraljord	32,7
	Dyrket mark	Dyrket mark	19,2
		Beite	12,9
Dyrket mark	Mineraljord	Utbygd areal	6,1
Beite	Mineraljord	Utbygd areal	7,7
Vann og myr	Organisk jord	Utbygd areal	57,9
		Dyrket mark	57,9

Figur 18. Beregnet utslippsfaktor (t CO₂ – ekv/daa) for ulike markslag ved ulike former for arealbruksendringer, Miljødirektoratet

Med utgangspunkt i økt kunnskapen og nye nasjonale føringer fra regjeringen om å vektlegge klimagassutslipp fra arealbruksendringer i planlegging kan en tenke seg at arealene som fører til utslipp av mest karbon kartfestes i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke, f.eks. i samlet kart over regional blågrønn struktur. Fylkesrådmannen har utformet et kart som viser hvor det finnes høybonitet barskog på organisk jord og myrareal innenfor planområdet, jf. de store klimagassutslippene fra slike jordtyper. Trolig vil flere av arealene, særlig på flat-Jæren ha en viss overlapp med areal som er sentrale med hensyn til økologiske funksjonsområder og grønn infrastruktur, beskrevet i punkt 3.5 og 6.1.

Figur 19. Kart til venstre viser barskog med høy bonitet på organisk jord og myrareal innenfor planområdet. Kart til høyre utstrekning av de samme arealene for deler av flat-Jæren.

Utover å oppfordre til å beregne utslipp av klimagasser og ta hensyn til dette ved vurdering av forskjellige utbyggingsalternativ er M-1941 og annen veiledning fra Miljødirektoratet foreløpig lite presis når det gjelder hvordan areal som binder mest karbon konkret skal hensyntas i arealforvaltningen.

Fylkesrådmannen foreslår derfor å vente med å innlemme klimaperspektivet og synliggjøring av areal som binder mye karbon til arbeid med grønn infrastruktur har kommet noe lengre, slik at en kan gi en samlet framstilling av viktigheten av disse mindre "restarealene".

5.4 Landskap

Landskap er omtalt som eget punkt både i direktoratets veileder M-1941 Konsekvensutredning for klima og miljø og Klima og miljødepartementets innsigelsesrundskriv T-2/16 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet - klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis.

I innsigelsesrundskrivet er det formulert konkrete punkter for når innsigelse knyttet til landskap kan vurderes:

- Verdensarvområder
- Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA), jfr. kartlag i Askeladden.

- Nasjonale kulturhistoriske bymiljø, jf. NB!-registeret.
- Helhetlige kulturlandskap av nasjonal eller vesentlig regional interesse, herunder utvalgte kulturlandskap i jordbruket, jf. Naturbase.
- Landskap kartlagt etter «Natur i Norge»-metodikken (NIN) av nasjonal eller vesentlig regional verdi, der slik verdsetting foreligger.
- Landskap der de samlede kulturhistoriske verdiene og naturmangfoldverdiene vurderes å utgjøre en miljøverdi av nasjonal eller vesentlig regional interesse.

Proessen med å fastsette kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) i Rogaland pågår nå, og er tenkt ferdigstilt i løpet av høsten 2021. Arbeidet ledes av Riksantikvaren. Det er i utgangspunktet opp til kommunene hvordan de ønsker å sikre KULA-områder i kommuneplanene sine, men Riksantikvaren anbefaler at områdene legges inn som hensynssoner.

Det pågående arbeidet med regionalplan for kulturmiljø vil også kunne omfatte vurderinger av kunnskapsgrunnlaget for ivaretagelse av regionale viktige landskap i Rogaland.

Det foreligger også data over viktige landskap i fylket fra prosjektet «Vakre landskap i Rogaland» som ble gjennomført på 1990-tallet. Det er ikke tatt stilling til om registreringer fra dette prosjektet skal oppdateres. Dette må bl.a. sees i sammenheng med utvikling av kartleggingsmetodikk for landskap etter NIN-metoden.

På grunn av pågående prosesser mener Fylkesrådmannen det er for tidlig å vurdere om og hvordan landskapstema bør kartfestes i regionalplanen, som en del av et samlet kart for de blågrønne strukturene, eller eventuelt som et individuelt kartlag. Fylkesrådmannen anbefaler at spørsmålet om kartfesting av landskap utsettes, sammen med de andre temaene i kapittel 5 i dette notat.

6. Kilder

[Klima og miljødepartementet \(2021\) T-2/16 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet - klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis, revidert 2021](#)

[Kommunal og moderniseringsdepartementet \(2019\) Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023](#)

[Miljødirektoratet \(2013\) M-98 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder](#)

[Miljødirektoratet \(2021\) M-1941 Konsekvensutredning for klima og miljø](#)

[Norsk institutt for Naturforskning \(2019\) Kartlegging av grøntstrukturer i Nye Stavanger kommune](#)

[NVE, Aktsomhetskart for flom](#)

[Rogaland fylkeskommune \(2000\) Fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren](#)

[Rogaland fylkeskommune \(2013\) Regionalplan for Jæren 2013-2040](#)

[Rogaland fylkeskommune \(2020\) Regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke](#)

[Rogaland fylkeskommune \(2020\) Blågrønne verdier og kartfesting av regional blågrønn struktur, notat 2020](#)

[Temakart Rogaland](#)

7. Vedlegg

7.1. Fremdriftsplan for ferdigstilling av kart

Tabell 1 Fremdriftsplan for ferdigstilling og vedtak av kart, 2021/22

Når	Hvem	Hva
4/11 juni 2021	P- og S-gruppe RPJSR	-Presentere fremdriftsplan -Få innspill til metode/kriteriesett -Presentere foreløpige kartskisser
7 sept. 2021	Arbeidsgruppa «Varige naturressurser»	-Få innspill til endelig kriteriesett -Presentere foreløpige kartskisser
Sept.-okt 2021	Rfk, skriftlig innspill fra kommuner	-Kartproduksjon i Rfk -Diskutere enkelte detaljer/justering med kommuneadm.
30 nov. 2021	Fylkesutvalget (FU)	-Sak i FU om å sende kart på høring
6 des til 21 jan.	Alle interessenter	-Offentlig høring (6 ukers frist iht pbl)
20/26 januar 2022	P- og S-gruppe RPJSR	-Oppsummere høringsinnspill
15/22feb 2022	Fylkesutvalget/Fylkestinget	-sluttbehandle kart m/retningslinje

7.2 Kartteknisk vedlegg

Hovedkart: M 1:500000, Detaljkart M 1:160000

N250 Kartdata

N250 Kartdata er en generalisering av N50 Kartdata og kartografisk tilpasset målestokk 1:100 000 - 1:300 000. N250 Kartdata ajourføres kontinuerlig og distribueres ukentlig. Dataene egner seg blant annet for fremstilling av topografiske kart, temakart, turkart/fritidskart, interaktive kart, som datagrunnlag for kartløsninger på internett og i analysesammenheng, og er en del av bakgrunnskartene i Temakart Rogaland.

Vi har benyttet et uttrekk av N250 kartdata for å definere byggesonen:

"BymessigBebyggelse", "Industriområde", "Lufthavn", "Tettbebyggelse", [Vis i Temakart Rogaland](#). Vi har valgt å ta vekk natur- og friluftslivsinteresser innenfor dette området. I stedet viser vi her Regional grønnstruktur fra 2013 som del av natur- og friluftslivsinteresser.

Natur- og friluftslivsverdier

Viser samla natur- (land) og friluftslivsinteresser (land og delvis sjø) i grønt, utenfor bebygde område som definert i Kartverket sine N250 kartdata.

Aktsomhetskart flom (NVE)

Kopi av NVE sitt aktsomhetskart for flom, utenfor bebygde områder som definert i Kartverket sine N250 kartdata.

Nye ønskede forbindelser

Linjetema som viser ønskede fremtidige forbindelser mellom regionale blågrønnstrukturer.

Bruk av Temakart Rogaland

Merk at visning av temalag bestemmes av rekkefølge de skrur av og på. Det er mulig å endre rekkefølge under Sorter Temalag-menyen:

Temalag
Skjul >

ALLE TEMALAG
SORTER TEMALAG

i Temalag som er blitt gjort synlige i kartet listes opp nedenfor. Du kan "dra" temalagene opp/ned i listen for å endre tegnerækkefølge. Første temalag i listen tegnes over det andre temalaget, det andre temalaget tegnes over det tredje temalaget osv. Klikk på "X"-en foran temalagnavnet for å fjerne temalaget fra kartet, temalag kan når som helst legges til igjen fra arkfanen "alle temalag".

✕ RPJSR Nye ønskede forbindelser - høring	☰ ⚙️
✕ RPJSR - Aktsomhetskart flom (N250)	☰ ⚙️
✕ RPJSR - Natur- og friluftslivsverdier høring	⏏️ ☰ ⚙️
✕ RPJSR 2020 - planområde	☰ ⚙️

Ved å klikke på tannhjulet til høyre for hvert temalag får du opp informasjon om datasettet (metadata) og mulighet til å justere gjennomsiktighet for temalaget:

Visning i kart

Vis temalag i kart
 🔍 Zoom til utstrekning

Gjennomsiktighet i kartet: ?

Du finner alle referansedata i kategorien RP Jæren og Søre Ryfylke – utvalgte tema.

Referat

Styringsgruppemøte - regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke

Møtetidspunkt: 11.06.2021 kl. 09.00–11.30

Møtested: [Teams](#)

Navn	Organisasjon	Vara	Frafall (x)
Marianne Chesak	Rogaland fylkeskommune		
Arne Bergsvåg	Rogaland fylkeskommune		
Margrete Dysjaland	Rogaland fylkeskommune		
Solveig Ege Tengesdal	Rogaland fylkeskommune		
Ole Ueland	Rogaland fylkeskommune		
Heidi Bjerga	Rogaland fylkeskommune		
Kjartan Alexander Lunde	Rogaland fylkeskommune	Unni Fuglestad	
Alexander Rügert-Raustein	Rogaland fylkeskommune		
Morten Malmin	Rogaland fylkeskommune		
Bjørn Ove Hersdal	Rogaland fylkeskommune	Sara Nustad Mauland	
Kari Nessa Nordtun	Stavanger kommune	Dagny S. Hausken	
Frode Myrhol	Stavanger kommune		x
Stanley Wirak	Sandnes kommune		
Martin Håland	Sandnes kommune		
Tom Henning Slethei	Sola kommune		
Sigmund Rolfsen	Klepp kommune		
Jonas Skrettingland	Hå kommune		
Andreas Vollsund	Time kommune	Ole Jørgen Alstadsæter	
Frode Fjeldsbø	Gjesdal kommune		
Irene Heng Lauvsnes	Strand kommune		
Jarle Bø	Randaberg kommune		
Stian Bjørsvik	Kvitsøy kommune		
Lone Merethe Solheim	Statsforvalteren i Rogaland		
Bjarte Børtveit	Statens vegvesen		
Morten Sageidet	Jernbanedirektoratet		

<p>Sak 4</p>	<p>Kartfesting av regional blågrønn struktur</p> <p><i>Presentere metode og kriterier for kartfesting av regional blågrønn struktur og orientere om videre prosess.</i></p>	<p>Erik Cockbain presenterte arbeidet med videreutvikling av metode for kartfesting av blågrønn struktur, våren 2021. Det er utviklet en mest mulig etterprøvbart metode der det tas utgangspunkt i kriterier som Miljødirektoratet har definert for regionalt og nasjonalt viktige natur og friluftsområder, samt kommunenes egne hensynssoner og verdsetting av friluftsområder. Det foreslås å begynne med friluftsliv, vassdrag og natur på land, og heller vente med landskap, natur i sjø og karbonrike områder.</p> <p>Planen er innkalle kommuner og interesseorganisasjoner til arbeidsgruppe etter sommeren og forberede og gjennom offentlig høring av nytt kart m/ retningslinje til kart i 3-4kv. 2021. Ambisjon er vedtak i fylkesutvalg/ting 1 kv 2022.</p> <p><u>Spørsmål/kommentarer fra styringsgruppen:</u></p> <p>Stanley Wirak hadde forberedt et skriftlig innspill som ble delt med s-gruppen:</p> <p><i>Det må legges opp til at regionalplan skal videreføres som et samspill mellom kommunene, statsforvalter og regionalt nivå (fylkeskommunen) Dette prinsippet framstår som en rød tråd i den første fylkesdelplanen for langsiktig byutvikling fra år 2000.</i></p> <p><i>Det understrekes at alt arbeid med regionalplan må ta utgangspunkt i at planer skal utarbeides i samarbeid med kommunene og at det kommunale selvstyret skal ivaretas.</i></p> <p><i>Videre må det være et klart skille mellom bestemmelser og forskrifter. Det må fremgå tydelig at retningslinjer ikke gir grunnlag for innsigelser.</i></p> <p><i>Det anbefales at bestemmelser og retningslinjer utformes innenfor det som i lov omtales som LNF områder. En egen plan for blågrønn struktur kan gi uklare avgrensninger mot lov.</i></p> <p><i>Innenfor planen må det ikke settes unødige begrensninger for normal utvikling for landbruket og stedbundet næring. Det må heller ikke legges unødige hindringer i veien for utvikling av kommunenes reiselivsstrategi. Det finnes områder, de mest besøkte turområdene, der hensynet til friluftsinnteresser må veies tyngst.</i></p> <p><i>En detaljert kartfestingen vil unødig binde opp den enkelte kommune i sitt kommuneplanarbeid og anbefales derfor ikke.</i></p> <p><i>Dersom det skulle oppstå interessekonflikter og spørsmål om bruk av enten landbruksarealer (dyrka mark) eller områder som er avsatt innen blågrønn plan til for eksempel til utbygging bolig/næring, må hensynet til landbruk, matjord og matforsyning ha fortrinn.</i></p>
------------------	--	--

		<p>Tom Henning Sletthei gav sin støtte til Wirak. Han understreket at regionalplanarbeidet skal være et samarbeid med kommunene, og at dette må bli bedre i denne prosessen med blågrønne strukturer, enn før vedtak av regionalplanen i 2020. Nasjonal politikk er at kommunene skal ha mer selvstyre ikke mindre.</p> <p>Dagny S. Hausken gav også uttrykk for at hun hadde forståelse for Sandnes sitt innlegg og at hun delte bekymringen om at arbeidet kan bidra til mer innsigelser.</p> <p>Jarle Bø mente også innspillet fra Sandnes var viktig. Han opplever at blågrønn struktur, og regionalplanen forøvrig blir veldig detaljert. Bø viste samtidig til at kunnskapen er viktig og at det heller bør vurderes om interessene kan vises uten at det knyttes anbefalinger og bestemmelser til de, f.eks i et temakart.</p> <p>Martin Håland mente også at innretningen på arbeidet gir for strenge føringer for kommunene og mente det kunne gå utover jordvernet.</p> <p>Sigmund Rolfsen og Irene Heng Lauvsnes støttet også bekymringene som Wirak gav uttrykk for i innlegget sitt.</p> <p>Alexander Rügert-Raustein sa at det var bra at vedtaket i fylkestinget om å ferdigstille kart følges opp, og at det er viktig med mer kunnskap om disse temaene.</p> <p>Regionalplansjefen understreket også at kartfesting av regional blågrønn struktur først og fremst handler om å synliggjøre regionale og nasjonale verdier og at kartfestingen i seg selv ikke medfører en strengere forvaltning av verdiene. Kartfesting vil imidlertid kunne gi viktig informasjon og større forutsigbarhet for aktørene.</p> <p>Statsforvalteren mente også arbeidet var viktig og ønsket lykke til.</p>
--	--	---